

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

מה.

עין משפט נר מצוה

א ג מיי פ"ג מהלכות
סוטה הלכה יא סג
עין נד
יד ב מיי פ"ג מהלכות
סוטה הלכה א סג
עין קז
זו ג מיי פ"ג מהלכות
נזק ממון הלכה י סג
עין סה טור ש"ע ח"מ
סיון מי ש"ק ו
זו ד מיי פ"ג מהלכות
סוטה הלכה א סג
עין קח:

תורה אור השלם

1. הוציא את המקל אל
מחוץ למחנה וסמכו כל
השומעים את הדין על
ראשו ונגמו אתו כל
העדה.
2. והוציאת את האיש
ההוא או את האשה
ההוא אשר עשו את
הדבר הרע הזה אל
שעריך את האיש או את
האשה וסקלתם באבנים
ומתו.
3. והשבתו וזהו מן
הקצרים ועשורו כל העשים
ולא
במחנה.

יחזקאל כג כח
4. לא תאמר ולא תשר את
בני עמך ואהבת לרעך
במחך אני יי
5. יד העדים תהיה בו
בראשונה להמיתו ויד כל
העם באחרונה ובערת
הרע מקרבך.
דברים יז ז
6. לא תגע בו ד' כי סקול
ישקל או ירה ירה אם
במחנה אם איש לא יתיר
במשך היכל המה יעלו
שמות יי ג

לעני רש"י

טורנוצ' [טורנוצ' 1]
קט.

רבינו הגנאל

האיש מכסין אותו
ומפארו והאשה מלפניה
ומלאחריה מפני ר' יהודה
וחכאי אין האשה נסקלת
ערומה ואקשי למימרא
מאי דר' יהודה לא חייש
להרהורא ורבנן חייש
להרהורא והא ענין סוטה
איפשא שבעתו להו דתנן
וכן ארוח בבגדיה אם
נקרעו נקרעו אם נפרמו
לבה כולה ר' יהודה אומר
איהו לבה נאה לא היה
מגלחו כר' ושני רבא התם
בענין סוטה חייש' שפא
תנא מבי"ד אבא ריתגרו
בה פדחי כהונה כר' שאר
השמועה פשוטה היא:
[מתני'] בית הסקילה היה
גובה שתי קומות בו תנא
וקומה שלו הרי כאן שלש
איני והא תנן בפרק שור
שנבא מה בור שהוא כדי
להמית עד עשרה טפחים
אף כל שהוא כדי להמית
עד עשרה טפחים הגה' ר'
טפחים דיי כדי להמית
ופירק רב נחמן בעיני
להמיתו במהרה כדי שלא
יצטער לפיכך מבגדיהן
אוהו ג' קומות ואם תאמר
אי הכי ליבגדיה טפי
חיישינן שמא תביקע כרסו
ויצאו בני מעו לחוץ ורבא
לידי גיורא ירושלמי פריק
בין הנסקל לגופו הכי אינו

הא אותה בכסותה. לאו מקרא דריש דהא ליכא מיטעו להכי
לחמו אינטיך למידרש בלא כסותו אלא היינו טעמא כדמפרש
משום הרהורא או משום זיוונא: **אלא** במה שענינו רואות.
והא דלמך סוף פ"ק דמגילה (דף טו.) כל האומר רצח רחב מיד

נקרי האמר בההו זיוונא ומכירה
ברור דו מיתא זיונה י"מ משום
דלרעך כמון לא שייך ממייס
דחייך קודמין וי"מ משום דכתיב
דרישיה דקרא לא תקום ולא תטור
ולשון נקימה היינו מיתה כדלמרינן
לקמן צפ' ארבע מיתות (דף
צג.) גזי נקום ינקס כשהוא אומר
והבאמי עליכם מרד כו':

ורמינהי מה בור. הא דפרין
משור אלדס משום
דהתם נמי דרשינן שור ולא אלדס:
מה בור שיש בו כדי להמית.
צ"ק (דף ט.) פ"ה משום
דסתם צור עשרה וקשה לר"ת
לדרכה סתם צור הוי יותר מעשרה
כדלשכחן ציפוק וירמיה שהשולכו
לצור וכדלשכחן צבור שמילא ישמעאל
צן נתייה חללים וכאן פירש דסתם
צור אינו פחות מ' מיהו קשה דפרין
צריש צ"ק (דף ג.) וסא איילמא אז
י' ותולדה לו ט' כתיבי ולא עשרה
כתיבי ומשני והמת יהיה לו אמר
רמנא וקיס להו לרצנן דעשרה
מיתה עזדי תשעה ניזקין עזדי
מיתה לא עזדי אלמא מהתם ילפינן
ומפ"ת דסתם צור הוי יותר מעשרה
ומרווייהו לריכי דאי כחז רמנא
והמת יהיה לו ה"א כלל עיני שמת
אפילו בפחות מ' כחז רמנא צור
ואי כחז רמנא צור ה"א צעמוק כ"כ
דאי פאשר שלא ימות צו כחז רמנא
והמת יהיה לו כדלוי למות צו להמית

עשרה דקיס להו לרצנן דעזדי מיתה
והא דפרין התם סוף סוף זה אז
למיתה וזה אז לניזקין אע"ג דט' לא
כתיבי כלל סברא הוא כי היכי
דעשרה אז למיתה משום דיש צו דיש
להמית תשעה נמי אז לניזקין דיש
צו כדי להסיק אי נמי משום דכתיב
מרי זימני צור כי יפתח איש צור או
כי יכרה איש צור (שמות כה) דלריש
צירושלמי אחד צור למיתה ואחד צור
לניזקין: **בניין** שבדחיה. סקילה
נאמר תחילה בפסוק ואפילו הכי
עזדינן לה לנכסוף משום דלשכחן
קראי דסומן סקילה למיתה דכתיב
(דברים י) וסקלתם בצבנים ומתו:
בניין שאף לדורות כו'. אפילו
לרצ דיליף דורות משעה
צריש הקומץ רבה (מנחות דף ט.) וסא
אינטיך קרא לרצוי הכא לדורות
דה"א סני שאני והא דלמרינן צפ'
טבול יוס (זבחים דף קא.) דלמך ליה
אהרן למשה שמה לא שמתע שהוהמה
אניות אלא צקדשי שעה ולא צקדשי
דורות ה"ק שמה כן נאמר לך צפירוש
וא"ת למאן דלא יליף צריש הקומץ
רבה ע' (שעה מדורות) האלמך צבנים
צפ' קדשי קדשים (דף ט.) מוצח
שנפגס איך אכלים צגינן שירי מנחה
המופק והכלה מנות אכל
צומן שהוא שלם ולא כשהוא מסר והואו קרא צבילואיס כתיב ויול'
שנאמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי אמר קרא
אי הכי ליבגדיה טפי משום דמינוול: אחד
מן העדים דוחפו: תנו רבנן מניין שבדחיה
ת"ל וירה ומנין שבסקילה ת"ל סקל ומנין
שבסקילה ובדחיה ת"ל סקל יסקל או ירה
לומר או ירה יירה **מניין** שאף לדורות כן
ת"ל

הא אותה בכסותה. לאו מקרא דריש דהא ליכא מיטעו להכי
לחמו אינטיך למידרש בלא כסותו אלא היינו טעמא כדמפרש
משום הרהורא או משום זיוונא: **אלא** במה שענינו רואות.
והא דלמך סוף פ"ק דמגילה (דף טו.) כל האומר רצח רחב מיד

נקרי האמר בההו זיוונא ומכירה
ברור דו מיתא זיונה י"מ משום
דלרעך כמון לא שייך ממייס
דחייך קודמין וי"מ משום דכתיב
דרישיה דקרא לא תקום ולא תטור
ולשון נקימה היינו מיתה כדלמרינן
לקמן צפ' ארבע מיתות (דף
צג.) גזי נקום ינקס כשהוא אומר
והבאמי עליכם מרד כו':

ורמינהי מה בור. הא דפרין
משור אלדס משום
דהתם נמי דרשינן שור ולא אלדס:
מה בור שיש בו כדי להמית.
צ"ק (דף ט.) פ"ה משום
דסתם צור עשרה וקשה לר"ת
לדרכה סתם צור הוי יותר מעשרה
כדלשכחן ציפוק וירמיה שהשולכו
לצור וכדלשכחן צבור שמילא ישמעאל
צן נתייה חללים וכאן פירש דסתם
צור אינו פחות מ' מיהו קשה דפרין
צריש צ"ק (דף ג.) וסא איילמא אז
י' ותולדה לו ט' כתיבי ולא עשרה
כתיבי ומשני והמת יהיה לו אמר
רמנא וקיס להו לרצנן דעשרה
מיתה עזדי תשעה ניזקין עזדי
מיתה לא עזדי אלמא מהתם ילפינן
ומפ"ת דסתם צור הוי יותר מעשרה
ומרווייהו לריכי דאי כחז רמנא
והמת יהיה לו ה"א כלל עיני שמת
אפילו בפחות מ' כחז רמנא צור
ואי כחז רמנא צור ה"א צעמוק כ"כ
דאי פאשר שלא ימות צו כחז רמנא
והמת יהיה לו כדלוי למות צו להמית

עשרה דקיס להו לרצנן דעזדי מיתה
והא דפרין התם סוף סוף זה אז
למיתה וזה אז לניזקין אע"ג דט' לא
כתיבי כלל סברא הוא כי היכי
דעשרה אז למיתה משום דיש צו דיש
להמית תשעה נמי אז לניזקין דיש
צו כדי להסיק אי נמי משום דכתיב
מרי זימני צור כי יפתח איש צור או
כי יכרה איש צור (שמות כה) דלריש
צירושלמי אחד צור למיתה ואחד צור
לניזקין: **בניין** שבדחיה. סקילה
נאמר תחילה בפסוק ואפילו הכי
עזדינן לה לנכסוף משום דלשכחן
קראי דסומן סקילה למיתה דכתיב
(דברים י) וסקלתם בצבנים ומתו:
בניין שאף לדורות כו'. אפילו
לרצ דיליף דורות משעה
צריש הקומץ רבה (מנחות דף ט.) וסא
אינטיך קרא לרצוי הכא לדורות
דה"א סני שאני והא דלמרינן צפ'
טבול יוס (זבחים דף קא.) דלמך ליה
אהרן למשה שמה לא שמתע שהוהמה
אניות אלא צקדשי שעה ולא צקדשי
דורות ה"ק שמה כן נאמר לך צפירוש
וא"ת למאן דלא יליף צריש הקומץ
רבה ע' (שעה מדורות) האלמך צבנים
צפ' קדשי קדשים (דף ט.) מוצח
שנפגס איך אכלים צגינן שירי מנחה
המופק והכלה מנות אכל
צומן שהוא שלם ולא כשהוא מסר והואו קרא צבילואיס כתיב ויול'
שנאמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי אמר קרא
אי הכי ליבגדיה טפי משום דמינוול: אחד
מן העדים דוחפו: תנו רבנן מניין שבדחיה
ת"ל וירה ומנין שבסקילה ת"ל סקל ומנין
שבסקילה ובדחיה ת"ל סקל יסקל או ירה
לומר או ירה יירה **מניין** שאף לדורות כן
ת"ל

הא אותה בכסותה. לאו מקרא דריש דהא ליכא מיטעו להכי
לחמו אינטיך למידרש בלא כסותו אלא היינו טעמא כדמפרש
משום הרהורא או משום זיוונא: **אלא** במה שענינו רואות.
והא דלמך סוף פ"ק דמגילה (דף טו.) כל האומר רצח רחב מיד

נקרי האמר בההו זיוונא ומכירה
ברור דו מיתא זיונה י"מ משום
דלרעך כמון לא שייך ממייס
דחייך קודמין וי"מ משום דכתיב
דרישיה דקרא לא תקום ולא תטור
ולשון נקימה היינו מיתה כדלמרינן
לקמן צפ' ארבע מיתות (דף
צג.) גזי נקום ינקס כשהוא אומר
והבאמי עליכם מרד כו':

ורמינהי מה בור. הא דפרין
משור אלדס משום
דהתם נמי דרשינן שור ולא אלדס:
מה בור שיש בו כדי להמית.
צ"ק (דף ט.) פ"ה משום
דסתם צור עשרה וקשה לר"ת
לדרכה סתם צור הוי יותר מעשרה
כדלשכחן ציפוק וירמיה שהשולכו
לצור וכדלשכחן צבור שמילא ישמעאל
צן נתייה חללים וכאן פירש דסתם
צור אינו פחות מ' מיהו קשה דפרין
צריש צ"ק (דף ג.) וסא איילמא אז
י' ותולדה לו ט' כתיבי ולא עשרה
כתיבי ומשני והמת יהיה לו אמר
רמנא וקיס להו לרצנן דעשרה
מיתה עזדי תשעה ניזקין עזדי
מיתה לא עזדי אלמא מהתם ילפינן
ומפ"ת דסתם צור הוי יותר מעשרה
ומרווייהו לריכי דאי כחז רמנא
והמת יהיה לו ה"א כלל עיני שמת
אפילו בפחות מ' כחז רמנא צור
ואי כחז רמנא צור ה"א צעמוק כ"כ
דאי פאשר שלא ימות צו כחז רמנא
והמת יהיה לו כדלוי למות צו להמית

עשרה דקיס להו לרצנן דעזדי מיתה
והא דפרין התם סוף סוף זה אז
למיתה וזה אז לניזקין אע"ג דט' לא
כתיבי כלל סברא הוא כי היכי
דעשרה אז למיתה משום דיש צו דיש
להמית תשעה נמי אז לניזקין דיש
צו כדי להסיק אי נמי משום דכתיב
מרי זימני צור כי יפתח איש צור או
כי יכרה איש צור (שמות כה) דלריש
צירושלמי אחד צור למיתה ואחד צור
לניזקין: **בניין** שבדחיה. סקילה
נאמר תחילה בפסוק ואפילו הכי
עזדינן לה לנכסוף משום דלשכחן
קראי דסומן סקילה למיתה דכתיב
(דברים י) וסקלתם בצבנים ומתו:
בניין שאף לדורות כו'. אפילו
לרצ דיליף דורות משעה
צריש הקומץ רבה (מנחות דף ט.) וסא
אינטיך קרא לרצוי הכא לדורות
דה"א סני שאני והא דלמרינן צפ'
טבול יוס (זבחים דף קא.) דלמך ליה
אהרן למשה שמה לא שמתע שהוהמה
אניות אלא צקדשי שעה ולא צקדשי
דורות ה"ק שמה כן נאמר לך צפירוש
וא"ת למאן דלא יליף צריש הקומץ
רבה ע' (שעה מדורות) האלמך צבנים
צפ' קדשי קדשים (דף ט.) מוצח
שנפגס איך אכלים צגינן שירי מנחה
המופק והכלה מנות אכל
צומן שהוא שלם ולא כשהוא מסר והואו קרא צבילואיס כתיב ויול'
שנאמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי אמר קרא
אי הכי ליבגדיה טפי משום דמינוול: אחד
מן העדים דוחפו: תנו רבנן מניין שבדחיה
ת"ל וירה ומנין שבסקילה ת"ל סקל ומנין
שבסקילה ובדחיה ת"ל סקל יסקל או ירה
לומר או ירה יירה **מניין** שאף לדורות כן
ת"ל

הא אותה בכסותה. לאו מקרא דריש דהא ליכא מיטעו להכי
לחמו אינטיך למידרש בלא כסותו אלא היינו טעמא כדמפרש
משום הרהורא או משום זיוונא: **אלא** במה שענינו רואות.
והא דלמך סוף פ"ק דמגילה (דף טו.) כל האומר רצח רחב מיד

נקרי האמר בההו זיוונא ומכירה
ברור דו מיתא זיונה י"מ משום
דלרעך כמון לא שייך ממייס
דחייך קודמין וי"מ משום דכתיב
דרישיה דקרא לא תקום ולא תטור
ולשון נקימה היינו מיתה כדלמרינן
לקמן צפ' ארבע מיתות (דף
צג.) גזי נקום ינקס כשהוא אומר
והבאמי עליכם מרד כו':

ורמינהי מה בור. הא דפרין
משור אלדס משום
דהתם נמי דרשינן שור ולא אלדס:
מה בור שיש בו כדי להמית.
צ"ק (דף ט.) פ"ה משום
דסתם צור עשרה וקשה לר"ת
לדרכה סתם צור הוי יותר מעשרה
כדלשכחן ציפוק וירמיה שהשולכו
לצור וכדלשכחן צבור שמילא ישמעאל
צן נתייה חללים וכאן פירש דסתם
צור אינו פחות מ' מיהו קשה דפרין
צריש צ"ק (דף ג.) וסא איילמא אז
י' ותולדה לו ט' כתיבי ולא עשרה
כתיבי ומשני והמת יהיה לו אמר
רמנא וקיס להו לרצנן דעשרה
מיתה עזדי תשעה ניזקין עזדי
מיתה לא עזדי אלמא מהתם ילפינן
ומפ"ת דסתם צור הוי יותר מעשרה
ומרווייהו לריכי דאי כחז רמנא
והמת יהיה לו ה"א כלל עיני שמת
אפילו בפחות מ' כחז רמנא צור
ואי כחז רמנא צור ה"א צעמוק כ"כ
דאי פאשר שלא ימות צו כחז רמנא
והמת יהיה לו כדלוי למות צו להמית

עשרה דקיס להו לרצנן דעזדי מיתה
והא דפרין התם סוף סוף זה אז
למיתה וזה אז לניזקין אע"ג דט' לא
כתיבי כלל סברא הוא כי היכי
דעשרה אז למיתה משום דיש צו דיש
להמית תשעה נמי אז לניזקין דיש
צו כדי להסיק אי נמי משום דכתיב
מרי זימני צור כי יפתח איש צור או
כי יכרה איש צור (שמות כה) דלריש
צירושלמי אחד צור למיתה ואחד צור
לניזקין: **בניין** שבדחיה. סקילה
נאמר תחילה בפסוק ואפילו הכי
עזדינן לה לנכסוף משום דלשכחן
קראי דסומן סקילה למיתה דכתיב
(דברים י) וסקלתם בצבנים ומתו:
בניין שאף לדורות כו'. אפילו
לרצ דיליף דורות משעה
צריש הקומץ רבה (מנחות דף ט.) וסא
אינטיך קרא לרצוי הכא לדורות
דה"א סני שאני והא דלמרינן צפ'
טבול יוס (זבחים דף קא.) דלמך ליה
אהרן למשה שמה לא שמתע שהוהמה
אניות אלא צקדשי שעה ולא צקדשי
דורות ה"ק שמה כן נאמר לך צפירוש
וא"ת למאן דלא יליף צריש הקומץ
רבה ע' (שעה מדורות) האלמך צבנים
צפ' קדשי קדשים (דף ט.) מוצח
שנפגס איך אכלים צגינן שירי מנחה
המופק והכלה מנות אכל
צומן שהוא שלם ולא כשהוא מסר והואו קרא צבילואיס כתיב ויול'
שנאמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי אמר קרא
אי הכי ליבגדיה טפי משום דמינוול: אחד
מן העדים דוחפו: תנו רבנן מניין שבדחיה
ת"ל וירה ומנין שבסקילה ת"ל סקל ומנין
שבסקילה ובדחיה ת"ל סקל יסקל או ירה
לומר או ירה יירה **מניין** שאף לדורות כן
ת"ל

א) [מוספ' פ"ט] סוטה ח.
ב) [סוטה כ:] לעיל מג.
ג) [ע"ש.] א) [סוטה ח.] כל
המוספ' ד) [סא.] א) הא
קה מוטלע כ"ל ר"ל.
ו) [סוטה ח.] ע"ש.
ז) [סוטה ח:] לקמן נב.
ח) פסחים עה. כמותו לו:
ט) [צ"ק נה.] א) [לקמן גב.]
י) [צ"ק נה.] ט) [ג"ז שס
מוספ' פ"ט.] א) [צ"ק נה.]
יא) [צ"ל ומיין.] רש"ל.
יב) אשה לאש כ"ל.
יג) [קדושין לה.] א) [ג"מ
כס.] א) [ע"ש.] מוס'
יד) [ע"ש.] ד"ה אכל בחד.
טו) [צ"ל דרות משעה].
טז) [דף טט.]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הפכו וכו'
כשהוא מושבב. ע'
משנת שנת יקב ח"א
סיון ה'

מוסף רש"י

פרק אחד. תמיכת בנד
מלפניו ושאר כל גופו ערום
(סוטה ח.) שכולה ערוה.
אחריה ופניה שבת
השבת גרסה משני דרין
(שם.) אלא מאי ארוח
ארוה בלא כסותו. הא
דממעט אשה לנעין ערוה.
דפיק מהאי קרא משעתא
לחמו משמע ולא כסותו
ולמי קטט ליה להאי
משמעוהא דערום בלשון
וכי גבי אש. לנמוהה כ"א
אחת בכסותה (שם כג.)
חייש להרהורא. שלא
ימו הולין את לבס בה
(שם ח.) ארוח בבגדיה
בנית תנאר שלה. אם
נקרעו. אינו חושש. ואם
נפרמו. אינו חושש. פרימה
גדולה מקרישה. שנקרעה
לקריש הרבה. דלמיניין
נלג' כמו (שם ער.) הא
דפריס סוליק (שם.) וסותר
את שערד. מקליעמו
(שם.) שמה תנא מבי"ד
דבאה. שטרוכה ממנה ולא
ינדקו המיס ויתגרו בה.
ויחיו רודים אחריה כל
ימיה. פדחי בהונה. אף
על שם מניין עברה
יותר משאר הכס (שם.)
אחי
באחרונה. על ידי שיהיה
אם זו ערומה ממנה ירס
נכיסו אחיות (שם.)
גבירי. מנקרת (שם.)
מנזומו (שם.) דרבנן
אדרבנן לא קשיא
במשה שבעת ר' יהודה ולא
חייש לנעין דרבנן
אמר קרא וניסרו כל
הבגדים. טעמא מאי אמרי
רבנן שמתע לניישה ואפילו
היא טרוכה משום וסכרו
כל הנשים. שלא יבאו עמקן
למי חסד ותביעה שנתע
היא (שם ח.) הכא. ששאל
נקלת. איך לך ייסור גדול
מזה לחמותי (שם.) ליעובד
בה תרתי. מיתה משום וסכרו
(שם.) מר סבר ביוני
דאיניש עדיפא ליה.
חסור כל האלם ושני לו
טפי מנפגס דגופיה. וסכרו
מיתה היא לסקל לנפגס
ואע"פ ענשו נמשך אשוי
ממחר למות. ולא יסקל
ערום ויפגס. וכי יסקל
סכר גערה דגופא עדיף ליה
חו היא מיתה ופי' לו לסקל
ערום ואע"פ שמתגזה ולא
יסקל בלבושו וימשך עניו
(שם.)